

Apararea Națională

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NATIONALE CRESTINE

Director:
Dr. DIONISIU BENEÀ
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Arad, Bulev. Regele Ferdinand No. 5.

Deviza noastră: „Hristos, Regele, Națiunea”.
„Vom lovi de-o poală în jidene parazită și în România necinstit
și instrăinat.”

Apare sub conducerea unui Comitet.
ABONAMENTUL PE UN AN:
Pentru plugari și muncitori — Lei 160
Pentru intelectuali — — — Lei 200
Pentru întreprinditori și fabrici — — Lei 500

Autorii săiției noastre.

Sunt cunoscuți de noi toți. Ii stim, dar duhul cel rău și tată al lor ne-a paralizat par că orice voine, orice simț de demnitate. El, clevetitorii, buftușele și corbi națunii noastre; ei, vreo 3 milioane de vagabonzi ai pământului scăpătați la noi, după ce se cătuesc tot ce bruma am putut scoate cu munca noastră din dărurile acestei găi străbune, în fața ne batjocurești, călcă în picioare datini, credințe, obiceiuri; și după ce, ca niște nișe răbdăm să ne desbrace de toată podoaba suflarească și materială a ființei noastre, ca popor, în propria noastră Patrie, mai suferim a fi minții cu nerușinare și hulici în fața celorlalte nemuri, primind numele de popor crud, săngeros, sălbatic și măncător de alte națuni; mai înapoi decât orice vîță sălbatică din Africa sau Asia Așa reclamă ne fac, după ce răbdăm să ne jupoiae și carne de pe noi. Da, noi suntem nevredniți să mai purtăm numele strămoșilor noștri, când 14 milioane de români, ne lăsăm toată avereia țării pradă acestor paraziți și pe deasupra să ne mai și batjocorească în fața lunii. Am arătat cu cifre cum băncile și cămătarii jidovi să ăcesc și sugrūmă întreaga noastră pătură țărănească și astăzi vin cu o nouă mărturie a spuselor mele, adăgând niște căzuri publicate în „Universul” din 22 iulie a. c. Si căte nu sunt de-alungul și de-alatul țării! Păcat însă, că statul nu are timp să le caute, deși, afirme cu toată convingerea mea, că numai din amenziile pe care statul în baza legilor existente — avem doar atâta și de tot felul — ar trebui să le aplică acestor milioane de contrabandisti și jefuitori ai avutului public, în mai puțin de un an s-ar încasa nu sute de milioane, ci miliarde. Dar se revin.

Batjocură.

Ce zarvă anul trecut. Ce mai scandal de anunțuri cu litere de o schioapă, care își răpeau timpul pentru a-i spune că la cutare dată „Miss România” va pleca în America la Galveston.

Dar de un lucru nu mă pot dumeri căci și anul astăzi a fost aleasă o fică de român la titlu de „Miss România”, dar nu se mai vede pentru aceasta, stenția de care s-a bucurat aleasa de anul trecut, care a purtat tricolorul nostru românesc peste Ocean.

Afișe mari nu mai anunță date plecării la Galveston și nici un ziar nu mai vorbește de aleasa anului acestuia.

Concursul de frumusețe nu mă interesă. Dar anul trecut precis la 1 Maiu am fost electrizat: ziarul „Curentul” vorbește despre concursurile de frumusețe prin dl. Nichifor Crainic.

Am bănuit numai decât că la mijloc este o mordărie, căci era și logic la o așa ocazie sentimentele bestiale să profite de terenul liber spre a se manifesta.

*Falnic Rege-al ţării mele, şoim viteaz, și bun și mare...
Cei care-au luptat cu moartea, și-au fost stâncă la hotare;
Cei de-o lege... e-i d'un suflet, și d'o singură simțire,
Cari au întregit moșia, și au pus lumea în urmire,
Cari au săngerat pe câmpuri, și pe dealuri și poene,
Să au rămas bătrâni și gârbovi, și cu lacrimile 'ngene;
Cei, cu mușcături de gloante, fără mâini, fără de picioare,
Să acei fără de lumina razelor strălucitoare,
Care și duc amara viață, doar în plâns și doar în jale,
Se prostrern și se închină, în... fața Măriei Tale!..*

*Iată-Te întors acasă, Doamne... pentru totdeauna;
A venit vremea frumoasă, care-a risipit, furtuna,
Si Români, de pretutindeni, Ti-ai ieșit cu flori în cale:
În mijlocul lor, d'apururi-i, sufletul Măriei Tale!

Bine ai venit Tu Rege, și viteaz al Tărei mele;
Noi Te știm... noi... Te cunoaștem.. Te-am văzut în vremuri grele;
Iar ca mâini, de-o fi nevoie, Te-om vedea iar la hotără:
Vom muri Mărite Doamne... pentru Tine... pentru Țară!..*

Cămătarii ca să frustez și statul, adică să nu plătească nici dările legale, și două rânduri de registre: pentru ei și pentru fisc. În cele pentru stat nu trec decât operațiuni imaginare din cari să se vadă, că nu au venit. Este cazul firmei „Olimpus din Mediaș” (cu procuristul-director Fritz Zimmermann și ajutor contabilul Rudolf Stoof) căreia descoperindu-se registrele adevărate, s'a constatat, că a înșelat statul cu Lei 2 440 916. — Si acum mă întreb, oare numai aceștia operează astfel? Dece nu se controlează atunci orice societate; și de ce administratorii financiari mențin în serviciu funcționari, cari au misiunea de a impune și cari în loc să impună pentru stat, impun pantru ei? De ce nu se legfeze controlul averilor funcționarilor publici? Sunt destule căzuri, când unii din 3 sau 5000 lei leafă, și în nevestele numai în blănuri scumpe, trăesc în lux și fac cheltuieli, ce reclamă un venit, nu de 3 sau 5000 Lei, ci de

zece ori mai mare. Vă să zică și fac lor un venit anual de 3 sau 400 000 Lei, iar statul o pagubă de 3 sau 4 milioane. Diferența între ce incasează acești funcționari și ce ar trebui să meargă la stat, rămâne la patronul excroc. Acesta incasează camătă ce distrugă pe împrumutat, se sustrage și de la plata impozitului către stat, împrumută pe urmă „căștigul” știut numai de el, la neamuri și la prietenii ce nu au nici o garanție și sfârșește prin a da faliment, ca să nenorociască și pe depunătorii ce i-au încredințat mărcile lor economiei. De ex. Banca jidovească tot din Mediaș, unde conducătorii jidani: Ludvig Heilper, Deutsch, Pollak, Adler... cari au împărțit între ei și la neamuri apropiate, suma de Lei 17 milioane, încasând pe deasupra bineîntele și lefuri și comisioana grase; ca apoi dând faliment să nenorociască pe creștinul depozent (român, sași și unguri) prin faptul că el directorii și neamurile n'au nici o avere din care să se despăgubească. Soția lui

D. Nichifor Crainic apăsa vehement pe creion, spunând că concursul de frumusețe sub președinția unui Domn Ministru a luate sfârșit cu un viol săvârșit de însuși organizator cu o fetișcană — după cum spune dl. Crainic — aproape slăbit de titlu de regina frumuseței românești. Dl. Nichifor Crainic cerea interzicerea concursurilor ca fiind adevărate cuibare de răspândirea prostituției.

Am stat resesnat și pândiam „Curentul”, doar poate voiu mai auzi glasul d-lui Nichifor Crainic.

Dar a amușit.

Nu astăzi, însă, m'a făcut pe mine acum să scriu.

In articolele d-lui Nichifor Crainic nu s'a precizat din ce listă spurcată făcea parte acel organizator măștag, al concursului.

Și întreb: Nu cumva o fi jidov?

Și apoi dacă așa o fi, apoi nu e păcat — că de rușine numai vorbesc — de scumpul nostru sânge și frumosul nume de român, viațăre de român ai lui Traian și dacă lui Decebal, să fie batjocurit de un maromiu?

Voi români, mândri de al vostru nume,

ai adormit și vă lăsați batjocuri și jefuiți de maramoii lași și spurcaj.

După ce această odioasă listă, infierată cu semnul trădării și al hoției, roade ca lăcustele bunul nostru, apoi a găsit prilejul să batjocurească trupurile fizelor române.

Tot ceeace juriul de anul trecut a crezut că întruchipează frumusețea românească, tot ceace a fost admirat în țară și peste hotare, a fost batjocurit de un jidă, care a crezut — sub amenințări ce aveau să facă ca titlu de Miss România să numai concureze peste Ocean la titlu mondial și deci să rămână o nulitate — că e de dreptul lui, cel jidovesc să se înfrunteze din divinitatea fecioarească și să atenteze în mod satir și criminal la podoarea celei alese, ca apoi el ca erou săritor al listei jidovestii, iar biata aleasă deposedată de tot ce avea mai scump pe lume și cu orizontul deschis și fără nici o piedică să meargă să reprezinte frumusețea românească peste Ocean, unde bineîntele miliardarii americanii șiua să profite de belșugul de carne frumoasă, venită pe pământul lor din toate unghurile globului.

Am văzut-o și eu pe aceea ce a repre-

Heilper are o casă de 2 sau 300.000 Lei, dar datorează numai ea 920.000 Lei. Si tot ne mai mirăm cum își fac jidanei milioane, aşa dintr'odată, când români noștri mor de foame!

Tot în legătură cu camătă i-să prezintă d-lui V. Cădere, delegat al guvernului cu cercetările din Bucovina, un cont dela o bancă de acolo, din care se vede, că din 32 000 Lei împrumutați în Decembrie 1928, în Martie 1930, adică după 15 luni s-au făcut 122 000 Lei, cari s'au și plătit. Deci nu 30 la sută, căt socoteam eu, nici 120 cum am mai auzit, ci 225 la sută pe an! Așa, că de mai sunt multe cazuri de acestea — ceeace ar trebui anchetat cu severitate — nu multe trebue cămătarilor până ne dău gata. Si tot noi suntem acuzați ca asupratori, că tolerăm programuri, ceeace n'a existat nici când în țara noastră, că... punem în primejdie viața acestor mai tâlhari decât tâlharii de drumul mare. Departe de noi și de firea poporului nostru, gândul de a recurge la acte de răsbunare mișeliască. Suntem mult mai nobili. Si dacă se simte cineva primejduit este că singur se primejduse. A cauza altora mulți foame și tie belșug, prin mijloce ascunse; și când acești mulți descopăr fapta ta, tot ei sunt oare vinovați, că mănați de cea din urmă forță a foamei: vor lovi și își smulg ție înapoi, pâinea lor? Noi răbdăm prea mult. Răbdăm până și „protestul” mai marilor jidovi, către M. S. Regele și către celealte popoare, în care cer să fie exterminati toți acelii ai brațelor românești, cari se arată nemulțumiți și nu se învoesc, ca poporul românesc să fie jefuit și pe mai departe de „neamul ales.” O lehova, nu te gândești, că acel, cari încă pot să rabde, într-o bună zi, pot face praf și pulbere din tronul tău de aur, zidit cu munca și din punga noastră!

zentat în America frumusețea românească. Era însoțită de căiva parteneri, ca să nu se certe, pesemne, adoratori.

Păi de, aveau și pentru ce...

Am văzut-o pe scenă, în oraș, în gară, am mers în acelaș tren cu ea și să spun drept atunci m'am convins de articolele d-lui Nichifor Crainic.

Ochii ei nu erau naivi și nu mai erau umbrări de castitatea fecioarească.

Însotitorii ei erau jidani, cari își exploatau în mod rușinos frumusețea și titlul cucerit.

Dar timpul s'a scurs, iar violul jidovului mărgă și-a pierdut conturul în vâltoarea sgomatoasă a vieții.

Iacă anul 1930.

Jidovul revine și organizează din nou concursul de frumusețe, având ca jidă un punct principal ascuns violul. Un Rasputin modern al României, un jidov din lista mult dănuitoare.

Se alege o altă frumusețe; o studentă de astă dată.

Dar spre deziluzia jidovului, ce nepotrivire față de anul trecut, căci porumbul de pe foc al jidovului îl furase altul mai înainte.

PRIMEJDIA CAMETEI.

IN LUMINA CIFRELOR

După cum de mai multe ori am arătat în această gazetă ravagiile pe care le face camăta în avereia acestei răbdătoare ţări, astăzi când am putut culege niște date mai recente în această privință, cred că îmi fac o imperioasă datorie față de frații mei, prezentând aci adevărul prin cifre; accentuând, că dacă nu se iau nici acum măsuri urgente pentru valorificarea produselor ţărănești și contra cămătarilor, ogorul va reacționa, după cum a și început în satele din Bucovina. Este aceasta o problemă foarte mare și arzătoare și văd că cei mai mulți și azi îi dau un sens cu totul opus celui adevărat. Principalul e însă, deocamdată, că satele au început reacțiunea. Camăta le distrug. Înșă aci niște socoteli simple, pe care oricine le poate verifica și se poate convinge de adevărul lor.

Să socotim, că întreaga datorie ce apasă asupra agriculturii în momentul de față este de 60 miliarde Lei și nu de 40 cum arătau cu o altă ocazie. În ce privește camăta am socotit în mediu 30 la sută la această datorie, deoarece chiar dacă se iau pe acoperirea 25% cu celelalte cheltuieli, timbre, cambii, comisioane, etc. trece și peste 30%; plus apoi tâlhăriile destul de frecvente de 10 Lei la sută pe lună, ceeace face 120% pe an. În sfârșit cu 30%, la 60 miliarde avem într'un an alte 18 miliarde camătă. Adăugați la capital, vom avea la sfârșitul anului 78 miliarde.

Presupunând acum, că acești agricultori timp de 10 ani de aci încoordon, din tot ce produc ei, nu pot decât să și satisfacă miclelor nevoi, neputând plăti nici măcar cameștile la această enormă datorie — ceeace cu actualele prețuri la cereale este tot ce se poate — camăta ucigătoare, ce an cu an mărește datoria, producând și ea camătă, urcă datoria la fantastica sumă de 840 miliarde Lei socotind cu 30% net. Astfel la sfârșitul fiecăruia din următorii 10 ani, datoria ar fi:

La 1930 Lei 78 — miliarde

" 1931 "	100·40	"
" 1932 "	134·50	"
" 1933 "	174·88	"
" 1934 "	227·34	"
" 1935 "	295·54	"

" 1936 "	384·20	"
" 1937 "	499·46	"
" 1938 "	649·30	"
" 1939 "	844·09	"

Când dobânda nu s-ar adăuga la capital, la datoria de 60 miliarde, camăta de 18 miliardă anual, ar face în 10 ani 180 miliardă; plus capitalul dă o sumă de 240 miliarde. Făcând acum scădere din 844 miliarde ne rămâne 604 miliarde, ce reprezintă numai camăta după camătă. Va să zică această dobândă la dobândă este ceeace distrug, deoarece la 60 miliarde în 10 ani este de 600 miliarde, ceeace repartizat în mod egal pe fiecare an, ne dă 60 miliarde, deci încădătă datoria. Adică vezi și zici 60 de miliarde și în realitate sunt 120 miliarde.

Si după evaluarea făcută pe prețurile de azi, ar urma ca pe cele aproape un milion de vagone de cereale, cât am avea de exportat în acest an, să primim circa 15 miliarde Lei. Si aceasta acuma, când putem zice, că avem cea mai frumoasă și bogată recoltă. Ei bine. Socofind iarăș, că timp de 10 ani, vom avea iarăș o recoltă din care să exportăm în mediu căte 15 miliarde anual — ceeace nu este de crezut — situația datoriei până în ajunul anului 1940 ar fi următoarea :

La 1930 Lei	63 — miliarde
" 1931 "	66·90
" 1932 "	71·97
" 1933 "	78·56
" 1934 "	86·13
" 1935 "	96·97
" 1936 "	111·06
" 1937 "	129·38
" 1938 "	153·19
" 1939 "	184·15

Așa dar, în cel mai fericit caz, admisând timp de 10 ani un export în fiecare an de cel puțin 15 miliarde, datoria ţărănească abia vom putea-o face să nu treacă de 184 miliarde Lei, adică de 3 ori cât este astăzi. Ce bine ne așteaptă!

Realitatea e însă mult mai crudă. După experiența anilor trecuși și a faptelor vizibile din prezent, oricine poate să vadă, că chiar de să exportă cereale de 15 miliarde Lei, aceșii bani nu revin agriculturii, ci intermediatorilor și celorlați exploataitori

ai comerțului sau mai bine zis ai traficului de cereale și deci nu vor servi micii plugari, deoarece aceștia, e lucru cert, că cu toată recolta, au ajuns să nu poată plăti nici cameștile, ci să le capitalizeze la infinit. Si ca să evidențiez mai bine ce însemnează această dobândă la dobândă, fiind vorba de cele 60 miliarde Lei datoria, din care timp de 10 ani numai această camătă după camătă face 600 miliarde, împărțind la 15 miliarde, valoarea totală a exportului nostru de cereale dintr-un an bun, ca ţara eminamente agricolă, vedem că ne trebuie 40 de ani sau 40 de recolte bune, ca să ptălim numai dobândă la dobândă.

Continuând astfel și adăugând la datoria agricolă de 60 miliarde încă atâtă a celorlaților categorii sociale și făcând aceleași calcule, din datoria actuală de 120 miliarde, peste 10 ani vom avea 1680 miliarde, adică mai mult chiar de cât reprezintă valoarea averii întregii ţări.

Tot din calculele de mai sus raportând cele 840 miliarde la 60 miliarde dobândă la dobândă, constatăm, că un miliard după 10 ani devine 14 miliarde, adică recolta unui an merge numai ca dobândă la dobândă. Si cu toate acestea mai umblăm după alte împrumuturi!

Cred nimerită aci și o expunere a modului cum operează bancherii, ruinând atât parțea producătoare din ţară, în sprijin agricultura, cât și pe micii capitaliști: depunători sau mici acționari. Băncile se știe, că sunt niște asociații de capitaliști. Ele adună capitalul dela cine il are și îl dă acelora cari nu il au și sunt nevoiți să-l procure, servindu-le ca instrument de producție. (Acumă, din păcate servește la consumație). Micii capitaliști, acționari sau deponenți, primesc dividenda și niște dobânzi ne-normale, iar împrumutătorii plătesc enormele dobânzi de cari fierbe lumea, în clipa de față. Diferența dintre aceasta, o incasează ei, bancherii. Si cum e o tactică specifică lor, adică jidaniilor, căci ei conduc băncile, micii capitaliști dând numai capitalul, înghișt pe urmă de capitaliștii mai mari, bancherii ruinează pe deoparte pe producătorul agricol cu dobânzile scandalioase ce i-le ia, iar pe de altă parte ruinează și

pe micii acționari și depunători, prin faptul, că din principiu, după ce angajează băncile lor mici, în afaceri cu persoane fără răspundere sau cu băncile lor mari — pierdere fiind dinainte știută — băncile lor mari îngheță pe cele mici, cari silite atunci se declară în stare de faliment. Acționarii și depunătorii își pierd banii și avutul lor, iar ei — conducătorii — nu au ce pierde, luându-și cu vîrf și îndesat partea întreagă.

Si acum când știm, că Banca Marmorosch Blank reprezintă forul central al bancherilor dela noi, răspândiți în toată țara și cari speculează toată munca noastră, vreau să arăt cetitorilor, că într'adevăr suntem vaca de muls a acestor bancheri fără patrie și fără țară, cari în cel mai scurt timp, prin puterea capitalului pe care au știut să-l smulgă dela noi, vor pune țara la licitație și ne vom trezi goi pușcă și de râsul tuturor popoarelor.

Mă refer iarăș la socoteala făcută. Avem 60 miliarde datorie agricolă. Prin urmare băncile dacă nu plătim această sumă, peste 10 ani ne vor executa pentru 840 miliarde, pe cari îi vor încasa vânzând averile împrumutătorilor. Pe de altă parte, tot acestea bănci, după ordinele dela „centre“ vor împărți cele 840 miliarde Lei membrilor consiliilor de administrație, aşa că patronii vor încasa plăși grase, își vor mări averile personale din țară sau străinătate, vor păpa și capitalul micilor producători, cauzând falimentul băncilor mici și vor mai lăsa pe drumuri și pe acei mici slujbași cu totul exploatați și la discreția lor. Va să zică el, cămătarul jidan distrug și pe acel care îi încrănează produsul său de muncă spre fructificare și pe acel nevoiasit să împrumute la el. Las la aprecierea cititorilor aceste adevaruri. Cifrele vorbesc dela sine; iar cine anume sunt acești cămătari o știe toată lumea. Sunt jidani! Si ori că s-ar strădui cineva să acopere acest adevăr, nu va putea. Atunci mai adaog: Problema jidovească e singura probemă de rezolvat și cu dânsa deodată și dela sine se va rezolva și creditul agricol și camătă și toate relele de care suferă economia noastră națională.

București, 1930.

Dimitrie Oniță.

Licențiat al Academiei Comerciale.

MAMA

O! mamă, bund mamă! Ce ticălos mă simt,
Acum când cunosc viața, cu toate ale ei,
Când văd că toate 'n lume ne 'nșală și ne mint,
Când am văzut noroul în suflet de femei!...

Când am plecat, o! mamă, duceam părerea în mine
Că toate ce născut-au și au crescut copii,
Sunt mame-adevărate, — sunt mame ca și tine,
Sunt mamele căntate 'n-atâtea poezii!...

O, mamă!... Azi îmi iartă rătăcitoru-mi gând!
Am fost căldu cu tine... un criminal am fost...
Ascultă-mi pocăință; mă reinorc plângând...
Mă lasă tar la pieptu-ți, — copil fără de rost...

Pe căt mi-aduc aminte, din căte-mi povestea,
Tu m'ai născut la clacă, având secera 'n mând,
Muncind peste putere-ți, ca să avem mălati...
— Cașa e pentru unii, viața: — o pagână!

Ai secerat grâul având un bici la spate,
Pân' ce-ai căzut sleită pe negrul mușuroi...
...Si-o tușă de răchiță ce sta mai la oparte,
Mi-a fost cel dintâi leagăn, — pribega din zdvoi...

In ce cor de huidueli a fost primită al această Miss de studențimea din Iași. Ce huidueli a primit în diferite săli unde jidovul a trimis-o, ca sub masca de a o vedea public, el să se recompenseze gras din fructe-entreul.

Dar rușinea autografelor în schimbul sumei de 20 Lei de care numai un jidov e capabil.

Cu ce alai era anunțată sosirea ei, ca apoi, după o prezentare puțin grandioasă în public pe scenă, să se găsească unui cămătar sumptuos să desmerde și să se scalde în baia și parfumul sănilor ei moi de mult — lămâi stricte — iar după plecare, acela să spună: „Bund fad“.

Asta-i descrierea laconică dar fidelă a aceliei ce poartă astăzi titlu de „Miss România“.

Așteptam și de astă dată apariția urmei creionului d-lui Nichifor Crainic să răcnească prin „Currentul“ cum de data astă s'a terfelit titlul de Regina Frumuseței Românești.

O murdărie, căci de nu ar fi fost murdărie la mijloc studenții din Iași și din alte părți nu-i făceau primirea așa de frumoasă, mai rău ca la o cocotă.

Dar nimeni nu mai vorbea, nici în „Currentul“, nici aiurea.

Jidovul nu a mai anunțat pompoas, ba chiar de loc, dacă nu mă înșel și chiar dacă

apoi față de anul trecut rămâne o nulitate, plecarea Miss-ei Românești peste Ocean. A fost tras pe sfără de data astă. N'a putut să se înfrunteze din fruntea măncării Venise târziu, alt hoțoman l'a excrocat.

Jidani ne sug, jidani își bat joc de fiicele ţării noastre, ne terfeșesc demnitatea și numele, ca să simă calificații de străini ca un popor destrăbălat moralice-te.

Românul iarăși doarme?

Se simte nevoia să se cănte marsul lui Mureșeanu, dar de data astă contra jidovilor distrugători.

Suntem de plâns, trebuie să căutăm gorgișul salvator.

Buruiana afurisită trebuie desrădăcinată, arătă, iar cenușa pusă în bătaia vântului spre a împărația pe alte meleaguri.

Numai merge! Trebuie să le pregătim hârtie pentru pașapoarte.

Iar noi până atunci cerem să se interzică pe viitor jidovului satir de a mai organiza concurs de frumusețe unde să nărăvit și să culație satisfacția plăcerilor bestiale spre răsunetea numelui și a neamului românesc.

Iar voi fiector române luati aminte cele de mai sus, că concursul de frumusețe e tot ușa cu șantanul.

...dar cu credință în reușita sfintei noastre cauze!

Ion Tickir.

Bulgari crimiinali

Pentru a se dovedi bestialitatea bulgariilor față de Români și procedura de neînțelus a unor autorități față de călărit de eri reproducem din „Universul” următorul articol:

Un caz grav la Bazargic

— Bulgarii arătați de jandarmi că au măcelărit pe soldații români răniți în 1916, sunt puși în libertate —

Bazargic, 21 Iulie
In luna Septembrie 1916, cu ocazia retragerii armatei române punctul Carapelti, astăzi Stejarul, cavaleria bulgară urmărind retragerea trupelor române, un mare număr de soldați români, răniți de focul artilleriei dusmane, s-au ascuns prin lanurile și viile din marginea soselei, ca să nu cadd în mâinile armatei bulgare.

Mulți din acești răniți în imposibilitate de a se apăra, fiind descoperiți de populația bulgară a comunelor învecinate cu soseaia, au fost loviți cu coase, topoare, lopeți și ciomäge și maltratați în mod îngrozitor.

O mare parte din acești soldați, victime ale datoriei către patrie, au fost îngropăți de vîlă de bulgari.

Prinț localitățile din acest județ, unde bulgarii au călcat în picioare și ultimul rest de omenie și demnitate creștinească, iar bravii noștri ostași au fost masacrați până la unul, se pomenește și astăzi cu groaza de Ceamurlia mare, Ceamurlia mică, Osmaniacă, Arabagi, Caramurat, Stejarul, Denicler, Carasalar și Ezibei.

Astfel în această din urmă localitate, s'a descoperit în vara anului trecut un cimitir clandestin cu cadavre de ofițeri și soldați români, oribili maltratați și desfigurați de populația bulgară și asupra cărora s'au mai găsit monede și resturi de uniforme românești.

Si astăzi încă, după atâția ani, es la veală aceste atrocități, cari condamnă definitiv poporul, ce a fost capabil să le comittă.

Un denunț al unui român macedonean, Zecu Cristu, actualmente primarul comunei Ceamurlia, a anunțat pe șeful postului de jandarmi, că au dovezii, că mai mulți lovitori bulgari din acea comună, au la activul lor o mulțime de crimi și atrocități, comise în toamna anului 1916.

Astfel numerosi ofițeri și soldați români, răniți și rămași în urma frontului, au fost chinuți și omorâți de locuitorii Colu Mincef, Mitu Stoianof, Danef Stoianof, Gheorghe Marinof, și Zem Stamatesf, din comuna Ceamurlia.

Unul dintre aceștia, Colu Mincef, a fost chiar primarul comunei Ceamurlia până la iulie a.c., deși se știa că este unul dintre cei mai periculoși iridentiști bulgari.

Așa se explică de ce numeroase reclamații ale locuitorilor români au fost pierdute și distruse de primăria comunei Ceamurlia și încă denunțătorii erau pedepsiti de acest primar.

Inaintați legați și sub o puternică escortă ședinții de jandarmi din Bazargic, d. căpitan Romeo Ambrus, comandanțul legiunii și înaintat prin adresa cu nr. 4768 din 6 Iulie 1930 împreună cu actele dresate, arhetului de Caliacra.

Or, cu toate declarațiile acestor asasini, care recunosc cele făptuite și afirmă singuri că au omorât soldații români răniți „apli-

cându-le mai multe lovitură puternice cu lopata în cap și i-au îngropat deși mai mișcau”, parchetul tribunalului Caliacra, i-a pus în ziua de 18 Iulie a.c. în libertate, și astfel, acei cari au ucis pe soldații și ofițerii români răniți rămași în urma frontului s'au reîntors Duminecă 20 Iulie, triumfători în satele lor!

Ce spun autoritățile superioare?

Primus.

*
Scumpi și neutăți eroi martiri ai neamului românesc, Vă plângem de milă și vă promitem răsbunare!

**

Că ce bine ne doresc bulgarii, aceia cari sunt ocrotiți în Dobrogea prin Legea Dobrogei Nouă, se poate vedea și din estrasul aci reprobus al unui manifest împărțit escușonăștilor bulgari, sosiți zilele trecute din Silistra noastră în Rusciuc-Bulgaria. Își poate face idee fiecare român adevărat despre dragostea bulgariilor și despre revolta bazată a coloniștilor macedo-români din Dobrogea, străjerii granitel de sud.

Lată ce scrie tot „Universul” despre unele din barbarile comise acum 11 ani:

— S-a descoperit asasinul fostului primar Potra din comuna Bologa. — Cum au fost asasinați șapte români din Bologa în 1919.

In primăvara anului 1919 o patrulă din batalionul 1 al reg. 10 a intrat în com. Bologa și de acolo a înaintat spre Ciucea. Bieți țărani români torturați de luni de zile de bandele ungurești înarmate, au primit cu brațele deschise pe soldații români și în toate satele lumea petrecă în sărbătoare.

Patrula care înaintase prea mult a fost însă retrăsă și până ce regiunea a fost ocupată definitiv de armata română timp de 2-3 zile s'au întâmplat barbarii săraci precedent.

După ce a plecat patrula românească, a apărut imediat armata de Săcui. Văzând că români au primit cu atâta bucurie pe frații lor, s'au năpusit asupra populației, care rămăsesese acasă, omorând în chinuri îngrozitoare bătrâni și femei. In comuna Bologa au fost omorâți șapte români, între cari și Ion Potra, primarul comunei, om de 75 de ani, apoi un bătrân de 70 de ani și o femeie.

In gara Poeni a fost torturat în mod barbar sublocotenentul Tămăș, din garda națională românească. I s'au scos ochii, i-au fost tăiate urechile și nasul și pe urmă străpuns de baionetă în fața mormântului pe care singur a trebuit să și-l sape.

Dar ceeace este mai îngrozitor, Tânărul a fost chinuit și asasinat în prezența mamiei sale, ieșită din minți la vederea chinurilor însăși de cărătoare ale fiului ei.

După 11 ani dela oribilele crime săvârșite la Bologa și Poeni, întâmplarea a făcut ca unul din asasini să cadă pe mâna poliției românești.

D. Ioan Potra plecând la Huedin împreună cu mama sa, care fusese martoră a tragicului sfârșit al primarului Potra, a dat ochii cu asasinul soțului ei. Fără a-i fi spus cineva cine este, i-a recunoscut, căzând imediat ieșină. El este Tânărul Gál Ferencz. După ce și-a venit în fire, fiind întrebătă, cum i-a putut recunoaște, bătă femeie a răspuns:

— „Cum să nu îl recunoște, doar de 11 ani în fiecare noapte îl văd în vis, cum a împușcat pe soțul meu!“

D. Ioan Potra a făcut reclamație la parchetul tribunalului din Cluj, împotriva asasinului și cauza se cercetează de d. judecător de instrucție Epure.

Declarării luate unor politicieni

de ziarul „Ordinea” în legătură cu „Legea Dobrogei Nouă” și atențatul contra d-lui Angelescu; el scria:

In ziua de 3 Iunie cor. d. Tașcu-Pucerea, ne-a declarat, între altele, următoarele:

„Luarea treimilor dela coloniști este o crimă națională.

O spunem aceasta sus și tare, pentru că acei care au răspunderea să înțeleagă că un asemenea lucru nu se va putea îndeplini, oricare legi vor fi votate, la lumina zilei, sau prin surprindere așa cum se plâmădește.

Coloniștii vor muri pe brazda lotului lor,

dar nu vor ceda pământul muncit și pe care au tot dreptul să-l stăpânească.

De altfel întreaga suflare românească din întreaga țară și mai ales din Dobrogea Nouă le va da tot sprijinul pentru ca acest odios atențat contra intereselor naționale să nu se poată înfăptui“

„In Dobrogea Nouă este nevoie de liniste și de o grabnică colonizare.

Ne facem datoria rămânească, atrăgând atenționea, actualului guvern, asupra faptului că trebuie să renunțe la ideea modificării legei din Dobrogea Nouă.

El are dimpotrivă datoria să asigure, în această parte a țării, liniste și posibilitatea consolidării căt mai grabnice a elementului românesc, la granița cea mai periculoasă a țării“.

Arătând că legea Dobrogei Nouă, este o primejdie națională, d. profiliu Vataori ne-a declarat cele ce urmează:

Legea echivalează cu „llichidarea operei de colonizare și consolidare a românișmului și creearea în favoarea elementului bulgar a unei situații economice și politice excepționale“.

„Si dacă vreodată dispozițiunile art. 13, 14, 26, 29 și 37 ale noului proiect ar devine lege, atunci nu va mai rămâne nici o singură palmă de pământ pe care Statul să mai poate face colonizări cu elementul românesc. În schimb se va consolida pătura de proprietari mari și mijlocii alcătuită numai din bulgari.“

„In rezumat, — continuă d-sa — toate aceste dispoziții n'au altceva în vedere decât, pe de o parte, consolidarea elementului bulgar, iar, pe de alta, deposearea coloniștilor români de loturile lor și mai ales, zădănicirea, pentru totdeauna a consolidării și românizării regiunii, prin faptul că, epuizându-se toate disponibilitățile de terenuri ale Statului, nu va mai fi cu putință aducerea aci a unui singur colonist nou.

Din înțelegerea scopurilor deci urmărite prin acest nou proiect, am ajuns la convingerea că populația românească din Dobrogea-Nouă, se va găsi, dacă se va vota acest proiect, într'o situație așa de precară, încât se va vedea silită să recurgă la cele mai extreme măsuri pentru a scăpa de primăjidea ce o amenință.

De aceea îmi fac datoria de român, în primul rând și de aromân, în al doilea rând, să atrag respectuos atenționea factorilor răspunzători ai țării asupra acestei stări de lucruri, declinând orice răspundere pentru viitor, în cazul când strigătul de îngrijorare al coloniștilor români și aromâni din Dobrogea Nouă nu va găsi nici o ascultare“.

D. prof. C. Noe, un alt cunosător al chestiunii ne-a făcut impresionante declarării sub titlu: „Pierdem Dobrogea“.

Iată sfârșitul declarărilor d-sale:

„Legea echivalează cu totala abandonare a coloniștilor în ghiarele bulgarii. Prin ea populația bulgară capătă o consolidare cum nici cei mai optimiști dintre bulgari n'ar fi sperat-o. Colonizarea și românizarea Dobrogei sunt iremediabil compromise, instituindu-se în același timp o stare de turburări care nu va întârzie să dea cele mai funeste roade“.

D. Ion Grădișteanu, în interview-ul acordat ziarului nostru a spus între altele:

„Interesul Statului român este ca să nu se supue nici într'un fel somajurilor obraznice ale parlamentarilor bulgari, aleși de altfel tot de guvern și a sprijinitorilor lor d. Angelescu, cel care se laudă cu originea sa bulgară și d. I. Cămărașescu“.

Pe urmă nu dormit-ai cu anii 'n şir, dearândul,
Pân'ai crescut vreo zece, cu bani ce luai la tors!
Te-am împărțit — sugacii; mă 'nnăbușe chiar gândul,
Că zece-am supt din pieptu-ji, am supt până l-am stors...

Si totuș, tu cu chipul senin, ca o Fecioară,
Ne-ai dat la toți putere și sfatul tău cuminte,
Uitându-ți suferință și vremea-așa amară..
— Tu 'mi pari acumă mamă, portretul unei sfinte!...

Dar astăzi, lumea-i alta... Si nu știu tu ce-al face,
De-al ști că fără asta, a dat viață lumii,
Făcând din ea un demon, răsărititor de pace,
Un demon ce-o să rădă pe ruină—arsă a lumii!

Copiii tăi, cei zece, și tu cu bietul tata,
Din munca zilei noastre ne-alegem doar ca pâine...
Cinsti ne ducem tratul, ca să avem răsplata:
„Un dram de măraligă, ca să trăim și mâine“.

Pe când în lumea mare, din mândrele palate,
E-un spasm de carne crudă sub focul de îspită!
Acolo nu-i rușine, iar sufletul se sbate
Cu humă încintată ce-a prins ca să-l înghită...

De vede firul zilei, acolo, vreun copil,
Acela care-l naște, l-aruncă dela pieptu-i
Ce-l trebuie tot fraged, că sănu-i-un mobil
Ce chiamă fluturi noaptea, să guste tot deșertu-i...

Tot tu, iubită mamă, crești și copili lor!
Tot tu, cu bietul tata, le îți în limuzină!
Voi, robit vieții aspre și bunului ogor!..
Iar ele... sunt stăpâni, cu față roză... plină...

E mare, nedreptatea! La ce mă'm m'ai născut,
Să văd atâtea 'n lume, ce înima îmi tae?

Imi simt că 'mi fierbe capul și în zări, văd, și crescute
Un foc ce arde lumea, cu mare vălvătăe...

Monu

INFORMATIUNI.

— La firma „Lómás” societate jidovească pentru exploatarea de păduri etc., filiala Arad, se fac cercetări din partea forurilor competente în urma unui denunț conform cărula „Lómásul” ar fi înșelat statul român — fiscul — cu zeci sau sute de milioane.

Aveam deplină încredere în autoritățile noastre și în special în d[le] prefect Dr. Iustin Marșteu că nu vor lăsa să se mușamaleze această ordinată înșelătorie și scandaluoasă afacere, deși știm că firma de mai sus are mulți sprijinitori între ticăloșii noștri de români suspuși.

Presă jidovească maghiară și cu această ocazie în nerușinarea ei vorbește în legătură cu excrocheria de nenumărate milioane despre un „denunț ordinat”, „calomnie” etc. și încearcă în tot felul — ca totdeauna — să influențeze opinia publică și pe cei ce fac cercetările în favorul pungașilor și poate se vor găsi unit nebuni să asculte cele scrise de aceea presă murdară.

In vîtor vom scrie mai pe larg despre firma „Lómás” acum ne mărginim să spunem că s-a încercat mituirea sau cumpărarea denunciatorului — numit totuși „ordinat”, „calomnator” — oferindu-i-se milioane grele numai să retragă denunțul făcut Ba s'a încercat o apropiere și de un domn verificator oficios, căruia de asemenea i s-au promis sume enorme pentru susținerea unor acte compromisatoare....

Noroc că până acum s-au lovit de caractere integre...

— Cine ne-ar putea spune cu ce sumă enormă înșeala contrabandă jidanci zile de zi statul român prin tot felul de contrabandă. Iată mai nou s'a descoperit o contrabandă de spirit în Bucovina. Spiritul era adus din Ardeal.

Israel Küger, comerciant din Cernăuți, str. Prințipele Carol 14, când a fost prins cu contrabanda, a scos un revolver și și-a sburat creierul. Cei mulți dopă el! Transportul de spirit industrial de cca. 400 litri, tărie 80 gr., se afla în 6 bidoane de tinchea, cu capacitatea de 60 litri fiecare, învelite în saci obișnuiti și cusuți și 2 bidoane de câte 20 litri fiecare, ascunse într-un geamantan de vîlaj.

Administratorul finanțelor al județului Suceava, a trecut la Beclean, jud. Someș, spre a face cercetări la casa lui Iosif Schöderger din str. Principala. Acolo n'a găsit nimic. A descoperit însă în casa alăturată a lui Michael Fried, 100 litri spirit industrial, taria 93 gr. Cercetările urmează la Someș. Șoferul Slodilaru a declarat că sinucisul făcea acum al 2-lea transport cu mașina lui și că în totdeauna îl încărcă dela Fried & Rosenberg din Beclean, jud. Someș.

Ministerul de finanțe a aplicat contrabandăilor o amendă de 795 000 lei.

Așa că jidanci sunt „oameni cum și cade?”!

— In Italia a fost un mare cutremur de pământ. Regiunile întregi din Italia de sus au fost sguduite din temelie. Au fost mii de morți, mai multe mii de răniți și și mai multe mii de case prăbușite. După cutremur a urmat un ciclon (vânt puternic) care de asemenea a făcut numeroase victime în oameni și avutul lor.

Oare să nu fie și aceasta o arătare cirească, fiindcă în ultimul timp din Muciolul nu și mai începe în piele de bătăuș ce este. El și prietenii lui Unguril să războească cu mortile de vânt.

De astfel un mare profet prezice nimicirea prin scufundare alor cinci țări și ridicarea altui pământ uscat în mijlocul Oceanului Atlantic, așa cum între Europa și America. O fil! Va vedea cine o trăie!

— Se vorbește tot mai mult despre repararea drumurilor din județul Arad. Ce fericiri vom fi și noi când ca o urmare a vorbelor vom putea înregistra fapte. Fie și în d[le] Dr. Marșteu, prefectul județului, care a luat deja toate măsurile necesare pentru înfăptuirea acestei opere, că prin astfel de fapte își va căști merite neperitoare. Se face o operă națională atât de mult de neglijată până acum.

— Se știe că în urma mizerabilei politice economice monopolul de a fabrica și vinde chibritele a fost dat unui mare consorțiu svedian, care a ridicat și va mai ridică mult prețul lor. Față cu aceasta stare de lucruri ce credeti că face biletul țăran, căci azi aproape numai el se folosește de chibrite? S'a reîntors la ambar și la cremene și și aprinde pipa, și și aprinde focul cu lasca, burtele aprins și el de schintela cremenei.

— Luând în considerare situația grea în care se află Tara, scumpa noastră Tara Românească, repetăm întrebarea — rugare din alți ani: Pentru ce nu se convoacă un Consiliu de coroană, la care să ia parte toți bărbații de stat, cu sentimente creștinesti și conștiință națională!!!

Poate prin lucrarea tuturor celor buni am putea scăpa din impasul în care am ajuns!!

— Ce zic „familile noastre bune” și bine situate, amatoare de avorturi, cu câte un singur copil — pe care D[le] zeu sf. de multe ori îl ia, când le este mai drag — despre întâmplarea fericită că în casa modestului birjar Ion Lobontiu din Cluj, strada Lazului s'a născut zilele acestea a cincea perche de gemeni, și tatăl, de parte de a fi îngrijorat, e fericit că fiecare perche s'a născut în timpul unor evenimente istorice ale Țării???

— Presă jidovească vrea să convingă cu orii ce preț pe politiciani, că nu comuniști, nu jidanci dezertori și nu minoritari iridentiști, cari ne sunt dușmani de moarte și ne-ar nimici și Tara și Neamul și sf. Biserica în 24 ore dacă ar putea, sunt pericolul ce ne amenință cu prăbușirea totală și românilor buni și cinstiți, cari s'au vărsat, și la caz de nevoie își varsă bucuros, și ultima picătură de sânge pentru: Hristos, Rege și Națiune. În parte le-a și reușit să-și ajungă scopul lor murdar — dar desigur numai pentru un scurt timp — fiindcă au fost arestați ca acuzați de turburători ai ordinei publice: 2 preoți din Borsa, Col. Inv. Neculce, C. Z Codreanu etc. așa că români adeverăți, al căror patriotism curat și sfânt numai nebunii îl pot trage la îndoială și al căror unic ideal este să vadă pe Român fericit în Tara Românească, făurită cu sângele lui scump nevinovat și numai cu al lui.

Sunt siguri că rezultatul cercetărilor va dovedi nevinovăția bravilor luptători naționali și autoritățile respective se vor convinge încă odată de minciunile presei străine și înstrăinate, precum și de apucăturile mărsșave ale adeverăților dușmani ai Patriei noastre.

— Despre situația economică gravă din Bucovina, care este cauza nemulțumirilor populației murițoare de foame pesă în cărca antisemîștilor din P. Ioanescu subsecretar de stat declară între altele:

„...Datorile sunt foarte mari în Bucovina, la bânci și particulari. El s'a îndatorat pentru a face comerț de vite și lemne. Oricum n'a putut să mai facă

comerț, n'a avut de unde plăti și acum au fost supuși executărilor. Sistemul judecătorilor din Bucovina în acordarea cheltuielilor de judecată este extraordinar și neuzitat în nici o altă parte a țării. Astfel, pentru o cambie de 1.000 lei, cheltuielile ajung până la 5.000 lei aproximativ. Sunt cazuri cu totul nemalomenite....“

Iată deci că nu antisemîșii produc tulburări, ci cei chemeți, dar cari nu vor să vadă, să cerceteze, să constate cuazele mizeriei naționale și să ia — dacă se pricep să le ia — măsurile de îndreptare.

— În Focșani s'a îscădat un mare incendiu la o locuință din grupul de clădiri a jidovacel O. Gutman, care cu toate sforțările depuse pentru alevarea celorlalte clădiri, s'a întins cuprin-

zind locuințele jidancilor: Isac Herman, croitor, Pincu Heimsohn, croitor, Eliza Marcus, văduvă, Morț Moscovici, cismar, inginer Ionescu, Tzile Leibovici, văduva Jean Gruenberg comerciant, Molse Goldemberg, curier, Luț Solomon, tinichiglu.

Dă Dzeu sf. nu bate cu bâta, ci și arată prin semne puterea mâniei lui.

Posta Redacției și Administrației
Dlui I. L. T. în Ismail. Primit cu mulțumită și călduroase salutări.

Dlui I. M. în B. abonamentul D[le] este achitat până la 1 | X. 930. Cu salutări frățești național-creștine!

O. S. C. P. V. în G. Mai încetător că luăți foc și n'o fi cine să-l stârgă. Oră cât de „okos” și „ügyes” ați fi, nu vă putem satisface „avizul”. Punct.

Nr. 197 | 1930.

Publicații.

PRIMĂRIA,
Comunei Hălmagiu.

Nr. 632/1930.

PUBLICAȚIUNE.

Comitetul școlar din Aradul-nou aduce la cunoștință generală, că în ziua de 9 August 1930 ora 10 se ține la primăria comună Aradul-nou, licitație publică cu oferte închise, pentru zidirea grajdului și facerea gardului școalei primare de stat.

Licitatiunea se ține în conformitate cu dispozițiunile legii Cont. publice.

Planul și devizul se pot vedea zilnic în biroul Primăriei comunitare, între oarele oficioase.

Aradul-nou la 19 Iulie 1930.

Președinte: *Ratiu* Secretar: *Voda*

No. 20210 | 910.

Publicații de licitație

Subsemnatul executor comunal din Arad în sensul §-ului de lege L. X din 1881 prin aceasta publică că în baza decisului de sechestrări No. 20210 | 930.

al Autorității Industriale Inst. I. Arad, efectuat în Arad pentru suma de Lei 20 000 și acuzație de execuție de escontentare în favoarea lui Ștefan Neamțu contra mobilele cuprinse cu aceasta ocazie și prețuite în 24.100 duăzeci și patru mii unușăzătușă Lei se vor vinde prin licitație deci în urma decisului No. 20210 | 930 pentru incasarea pretențiunii de lei 20.000 douăzeci și cinci mii capital, spese de 100+200 Lei stabilite până astăzi, se decide termenul de licitație pe ziua de 7 August a. c. orele 16 (4 p. m.) în Arad str. Alexandrii No. 1 la care invitați cumpărătorii cu aceia obiceiul de a observa, că mobilele de mai sus în sensul art. de lege II. din 1881 se vor vinde și sub prețul estimat.

Intrucât mobilele licitate sunt cuprinse și supracuprinse și din partea altor creditori, cari și-au căștigat drept de executare asupra lor, licitația în sensul §-ului 122 al art. de lege II. din 1881 se va efectua și în favoarea lor.

Arad, la 28 Iulie 1930.

executor comunal:

Gh. Crișan

La orele 11. Darea în chirile a cărăușitului comunal.

IV.

La oarele 12. Confectionarea vesmintelor și ghetelor guarzilor comunali.

V.

La orele 15. Darea în întreprindere a reparării casei vechi a comunei Hălmagiu.

VI.

La orele 15. și jumătate Pentru repararea edificiului notarial.

VII.

La orele 16. Pentru repararea Abatorului și fântânei dela abator.

VIII.

La orele 16 și jumătate Pentru repararea pieții, podurilor și drumurilor comunale.

IX.

La orele 17. Pentru furnizarea registrelor, imprimatelor și tuturor recvizitelor necesare pentru birou.

X.

La orele 17 și jumătate Pentru aprovisionarea cu lemne de foc.

XI.

La orele 18. Pentru aprovisionarea cu petrol, cumpărarea a 5 lopeți, 5 târnăcoape (budace) și 5 greble de fier.

Condițiunile de licitație se pot vedea în biroul primăriei Hălmagiu între orele oficioase.

Hălmagiu, la 22 Iulie 1930.

Primăria Comunală.

NICI UN AC DEZ.